

UDENRIGSMINISTERIET
Nordgruppen

EUK j.nr. 400.A.5-0-0
Den 30. maj 2008

REFERAT

Rådsmøde (almindelige anliggen-
der og eksterne forbindelser) den
26.-27. maj 2008.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008: Udkast til annoteret dagsorden

Rådet drøftede kort den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råds møde den 19.-20. juni til efterretning. Flere lande ønskede, at det generelle råd skulle drøfte status på arbejdet med implementering af Lissabon-traktaten forud for mødet i Det Europæiske Råd. Der blev desuden fra enkelte medlemsstater fremført ønske om, at stats- og regeringscheferne på deres møde skulle drøfte fødevarekrisen, naboskabspolitikens østlige dimension samt klima og energi, herunder energisikkerhed, stigende energipriser og udflytning af energiintensiv produktion (carbon leakage).

2. Det vestlige Balkan

Der var en drøftelse af situationen i Serbien efter parlamentsvalget. Der var endnu ikke dannet en regering, og regeringsforhandlingerne kunne – på trods den pro-europæiske fløjs fremgang – ikke på nuværende tidspunkt forudsiges. Spørgsmålet om Kosovo og EU's reststatsmission (EULEX), herunder EU's dialog med FN om transitionsprocessen, blev også drøftet. Deployeringen af EULEX var blevet forsinket, da UNMIK tøvede med at overdrage til EU-missionen. Der var bred opbakning til at fortsætte deployeringen af EULEX, samt at fortsætte forhandlingerne med FN.

3. Afghanistan

Rådet drøftede de væsentligste udfordringer for EU's aktuelle indsats i Afghanistan. Fokus for drøftelsen var på den forestående internationale Afghanistan-konference i Paris den 12. juni 2008, som skal gøre status på udviklingen i Afghanistan samt sende klare signaler om prioriteterne for den fremtidige indsats. Der var blandt EU-medlemslandene enighed om, at konferencen særligt burde fokusere på behovet for øget afghansk ejerskab og en forbedret international koordination. Der var desuden bred opbakning til en styrkelse af EU's politimission. Rådet tiltrådte rådskonklusioner vedrørende Afghanistan.

4. Somalia

Rådet drøftede den alvorlige humanitære og politiske situation i landet. Der blev lagt vægt på fortsat at støtte en inklusiv politisk proces i Somalia. Kommissionen meddelte, at EU ville øge sin humanitære støtte til landet.

5. Mellemøsten

Rådet drøftede kort situationen i Mellemøsten. Rådet hilste den seneste udvikling i Libanon samt forhandlingerne mellem Syrien og Israel velkommen. I drøftelsen om den mellemøstlige

fredsproces var der fokus på sikkerhed, bilaterale forhandlinger og forholdene på jorden, herunder Gaza. Den tyske udenrigsminister orienterede om den forestående konference den 24. juni 2008 i Berlin om støtte til det palæstinensiske selvstyre. Der var enighed om fortsat aktivt EU-engagement og -opbakning til fredsprocessen og opfordringer til begge parter om at bidrage til en løsning. Rådskonklusioner vedrørende den mellemøstlige fredsproces og Libanon vedtaget.

6. (Evt.) WTO/DDA

Kommissær Mandelson fremlagde Kommissionens synspunkter på de nye arbejdsrapporter fra Geneve vedrørende landbrug og NAMA, som han fandt brugbare for den videre DDA proces. Landbrugsrapporten fremstod mere tilfredsstillende end NAMA-papiret. En række af de traditionelt handelsprotektionistisk orienterede medlemslande var stærkt bekymrede for så vidt angår landbrugssiden, hvor man mente, at Kommissionen har givet for mange indrømmelser. De mere handelsliberale indstillede lande støttede op om Kommissionens forhandlingslinje.

7. (Evt.) Irak

Rådet drøftede Irak-ministerkonferencen (Iraq Compact) i Stockholm den 29. maj 2008. EU's styrkede samarbejde med Irak blev drøftet. Der blev vedtaget rådskonklusioner, der omtaler EU's engagement i landet, herunder ved støtte til styrkelse af irakiske institutioner, forhandlinger om en handels- og samarbejdsaftale, styrket energisamarbejdet og forstærket politiske dialog.

8. Georgien

Situationen efter det georgiske parlamentsvalg den 21. maj 2008 blev drøftet. Der blev set forbedringer i gennemførelsen af valget i forhold til præsidentvalget den 5. januar 2008, men det blev også noteret, at der ifølge de internationale valgobservatører havde været en række fejl og mangler i afviklingen. Det var positivt, at præsident Saakashvili allerede havde understreget regeringens vilje til at følge op på kritikken. EU var parat til at støtte yderligere forbedringer af det georgiske valgapparat. Der var opbakning til et snarligt besøg af HR/SG Solana i Georgien med henblik på at undersøge mulighederne for et stærkere EU-engagement i landet, herunder i forhold til konfliktløsningsindsatsen.

9. EU-USA

Punktet blev vedtaget uden debat.

10. Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik (ESDP)

Rådskonklusionerne om ESDP blev på det fælles udenrigs- og forsvarsministtermøde belv godkendt uden debat.

På forsvarsministrenes møde fokuserede drøftelserne på EU's militære kapaciteter, de igangværende operationer samt på EU's partnerskab og samarbejde med NATO og FN. Op til rådsmødet blev der i relation til Forsvarsagenturet afholdt styrelsesrådsmøde i forsvarsministerformat, som Danmark på grund af forsvarsforbeholdet ikke kan deltage i.

Drøftelsen af den militære kapacitetsudvikling fokuserede på den kommende kapabilitetsudviklingsplan samt på EU's kampgrupper. Vedrørende kapabilitetsudviklingsplanen blev der i

flere indlæg set frem til færdiggørelsen af den foreløbige udgave til juli dette år. Arbejdet pågik i øjeblikket med at sammenbringe kapacitetsarbejdet med de erfaringer, man havde gjort sig i ESDP operationerne indtil videre. Der ville blive udarbejdet en såkaldt første prioritering af mangler, hvorefter de identificerede kapacitetsmangler prioriteres i forhold til operative behov. EU's militærkomité ville fortsat, i tæt samarbejde med Forsvarsagenturet, spille en central rolle i definitionen af operative prioriteter.

Vedrørende EU's kampgrupper afspejlede drøftelserne de problemstillinger, der også kendes fra drøftelser af NATO Response Force i NATO. Blandt andet var der således delte meninger om, hvorvidt disse kunne anvendes som strategisk reserve for operationer. Det blev fra flere sider fremhævet, at kampgrupperne udgjorde et vigtigt transformationsværktøj for flere europæiske landes forsvar.

Der var positive signaler vedrørende EU's to igangværende militære operationer i henholdsvis Bosnien-Hercegovina (EUFOR Althea) og Tchad/Den Centralafrikanske Republik. For begge operationsområder gjaldt det, at sikkerhedssituationen i øjeblikket var stabil. I Bosnien-Hercegovina var fokus på yderligere overdragelse af militære opgaver til de bosniske myndigheder med henblik på en eventuel senere nedlukning eller rolleændring for EUFOR. I Tchad havde EU styrken haft en positiv effekt for sikkerheden omkring de mange flygtningelejre grænsende til Darfur, og fokus ville i fremtiden rette sig mod planlægning af en efterfølgende FN-overtagelse af operationen, foreløbigt berammet til marts 2009.

Forsvarsministrene havde desuden en frokostdrøftelse af EU/NATO-forholdet, med særlig fokus på fremme af samarbejdet i Kosovo og Afghanistan, hvor EU's civile missioner forløber parallelt med NATO's militære operationer. Der var generel bred opbakning til, at samarbejdet og koordinationen måtte forbedres. Et middel hertil kunne være bedre inddragelse af alle medlemslande i de to organisationer.

Den reviderede tjekliste vedrørende integration af hensyn til børn berørt af væbnede konflikter i ESDP-missioner og -operationer blev godkendt uden nærmere drøftelse på fællesmødet mellem udenrigs- og forsvarsministre.

11. EU som global partner for udvikling

Under dagsordenspunktet drøftedes en række udviklingspolitiske emner samlet under overskriften "fremskyndelse af indsatsen for at nå 2015 Målene". Ud over 2015 Målene og EU landenes bistandsprocenter behandlede rådskonklusionerne udviklingsfinansiering under Monterrey processen forud for afholdelsen af en konference i Doha i november 2008, bistandseffektivitet forud for en konference i Accra til september 2008 og handelsrelateret bistand, hvor EU har påtaget sig forpligtelser på Hongkong ministerkonferencen i 2005. Endvidere behandlede klimaforandringer og udviklingspolitisk kohærens med hensyn til biobrændstoffer, migration og fødevarerpriser. Rådskonklusionerne blev vedtaget med en tilføjelse om, at Kommissionen i den løbende rapportering om medlemsstaternes og Kommissionens udviklingsbistand skal inkludere oplysninger om landenes tidstabeller for opfyldelse af de forpligtelser, som EU landene selv vedtog i 2005 (0,56 % af BNI i 2010 og 0,7 % af BNI i 2015). Drøftelsen var langvarig, og vedtagelsen må betragtes som et skrøbeligt kompromis mellem gruppen af ligesindede lande, der som Danmark ønsker en fremskyndelse af bistands-

indsatsen, og den største gruppe af medlemslande, der ikke ønsker at påtage sig yderligere udviklingspolitiske forpligtelser. Som en del af konklusionsteksten er der udpeget nøgleområder for indsatsen mod 2015 Målene, som f.eks. uddannelse og sundhed, som en del af en "Call to Action" pakke. Danmark har fået optaget ligestilling blandt disse nøgleområder. Denne "Call to Action" pakke inkl. ligestilling er således godkendt, men drøftelsen af pakkens konkretisering forventes at fortsætte frem til forelæggelsen for Det Europæiske Råd i juni 2008.

12. Børns rettigheder i udviklingsbistand

Der blev vedtaget rådskonklusioner. Der var bred opbakning til formandskabets ønske om at fremme børns rettigheder i EU's humanitære bistand og udviklingssamarbejde.

13. EPA'erne

Kommissionen orienterede om status på EPA'erne og de fortsatte forhandlinger om regionale aftaler. Udviklingsministeren understregede, at aftalerne var udviklingsinstrumenter, og fremhævede ejerskab og fleksibilitet i udrulningen af interim aftalerne og de videre forhandlinger. Flere lande støttede udviklingsministerens opfordring til, at der blev udvist fleksibilitet. Kommissær Mandelsohn betonede, at de midlertidige aftaler var indgået i samarbejde med ACP-landene. Han oplyste, at flere ACP-regeringer udviste frustration over rygter opstået i NGO-miljøet i Europa om, at det forholdt sig anderledes. Rådskonklusionerne blev vedtaget uden Kommissionens krav om en 2008 tidsfrist for Aid for Trade pakker (§9), der erstattedes af UK's kompromistekst "building on the 10th EDF regional programming process".

14. Fødevarerpriser

Udviklingsminister Ulla Tørnæs var initiativtager til en frokostdrøftelse om de stigende fødevarerpriser. Med udgangspunkt i oplæg fra FAO's generaldirektør og WFP's vicegeneraldirektør havde ministrene en nyttig første drøftelse af årsagerne til de stigende fødevarerpriser, konsekvenserne heraf og mulige indsatser fra EU's side på kort og lang sigt. Som udtrykt i rådskonklusionerne var der tilslutning til at fokusere her og nu på den humanitære krise og på længere sigt at sikre udviklingslandenes muligheder for at drage fordel af situationen med højere priser. Der vil f.eks. være behov for væsentlige investeringer i erhvervsfremme og landbrugsudvikling i udviklingslandene. Emnets kompleksitet nødvendiggør, at medlemsstaterne og Kommissionen ser videre på den mest hensigtsmæssige indsats sammen med det internationale samfund i øvrigt - og ikke træffer forhastede beslutninger. Danmark vil fortsat understrege behovet for kohærens i EU's politikker og indsatser og eksempelvis arbejde for betydelig liberalisering af handlen med landbrugsprodukter. Emnet ventes taget op af andre rådsformationer (ECOFIN, miljø, land og fisk) de kommende uger og ventes desuden rejst på Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008.

15. Kommissionens forslag til en stabiliserings- og associeringsaftale mellem de Europæiske Fællesskaber og deres medlemslande og Bosnien-Hercegovina samt interimsaftale på det handelsmæssige område

Af tekniske årsager blev Stabiliserings- og Associeringsaftalen mellem EU og Bosnien-Hercegovina ikke undertegnet på rådsmødet. Rådet gav udtryk for, at det så frem til undertegnelsen af Stabiliserings- og Associeringsaftalen i forbindelse med rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) i juni.

16. Ændring af statuten for den europæiske ombudsmand

Punktet blev taget af dagsordenen.

17. Indgåelse af en frihandelsaftale mellem EU og Sydkorea

Punktet blev taget af dagsordenen.

18. Burma

Rådet havde en drøftelse af den aktuelle humanitære situation i Burma/Myanmar og EU's indsats i opfølgning på donorkonferencen i Rangoon den 25. maj 2008. Der var generel enighed om, at konferencen havde leveret fremskridt i form af den lovede adgang for internationale nødhjælpsarbejdere samt etableringen af den ASEAN-forankrede koordinationsmekanisme for den internationale nødhjælpsindsats. Dette skulle imidlertid følges op af en betydelig støtte til ASEAN-landene samt et fortsat pres på den burmesiske junta for fuld implementering af den lovede adgang. Udkastet til rådskonklusioner blev vedtaget.

19. Iran

Punktet blev taget af dagsordenen.

20. Zimbabwe

Rådet udtrykte bekymring over udviklingen i Zimbabwe, herunder den tiltagende vold mod og intimidering af oppositionen. Der var enighed om, at presset på AU og SADC for fortsat at engagere sig måtte opretholdes, og at EU fortsat skulle være aktivt engageret i Zimbabwe. Rådet tiltrådte konklusioner vedrørende Zimbabwe, hvor den stigende stats-sponsorerede vold fordømmes, og AU og SADC opfordres til at sende store valgobservatør-missioner til Zimbabwe.

21. Ny finansiel mekanisme til social og økonomisk udligning i EØS

Punktet blev taget af dagsordenen.

22. Forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Det Europæiske Fællesskabs holdning på møder i Det internationale Hvalfangstkommission (IWC)

Punktet blev taget af dagsordenen.

23. Den Europæiske Naboskabspolitik (ENP)

Mulighederne for at styrke naboskabspolitikens østlige dimension blev drøftet. Formålet skulle være et forstærket samarbejde mellem interesserede partnerlande. Tiden frem til mødet i Det Europæiske Råd i juni 2008 vil blive brugt til at konkretisere de områder, hvor et sådant forstærket samarbejde kan finde sted.

24. Eventuelt

Vedrørende grænsestriden mellem Etiopien og Eritrea under punktet eventuelt havde udviklingsministrene en kort drøftelse af den bekymrende udvikling.